

Löytyykö ilmastouutisoinnista lääkettä ahdistukseen?

45. Ilmansuojelupäivät
Webinaari 18.-19.8.2020

Jari Lyytimäki
Erikoistutkija, Suomen ympäristökeskus

Ilmastouutisointi näyttää kovin ahdistavalta

Tuleeko ilmastomuutos ih...
vihrealanka.fi

Lääkärehti - Muuttaako ilmastomu...
laakarilehti.fi

Ilmastomuutos – WWF
wwf.fi

Kysely: Ilmastomuutos on yrity...
yrittajat.fi

Kierrätys ja ilmastomuutos – osa 1 – Pe...
pelastamaailma.fi

Jos taistelu hävitään: Ilmastomuutoks...
iltalehti.fi

Ilmastomuutos meteorologin silmin - SÄÄN...
sääneuvos.fi

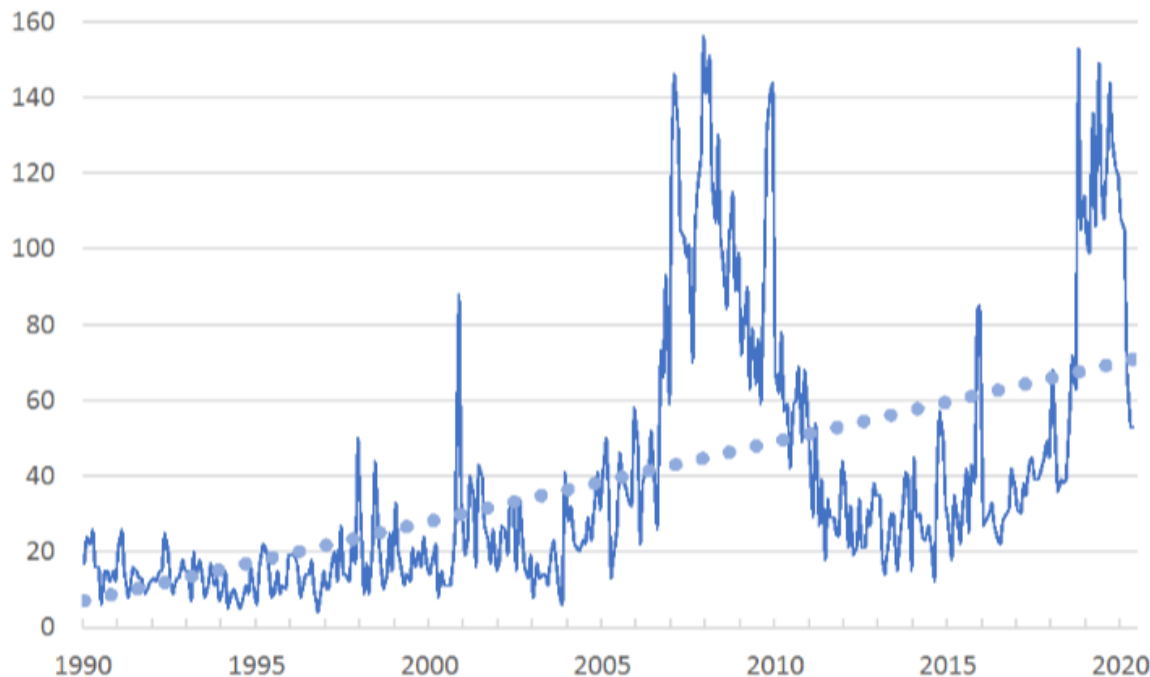
Ahdistaako ilmastomuutos? Hyvä, sillä tutkijan m...
yle.fi

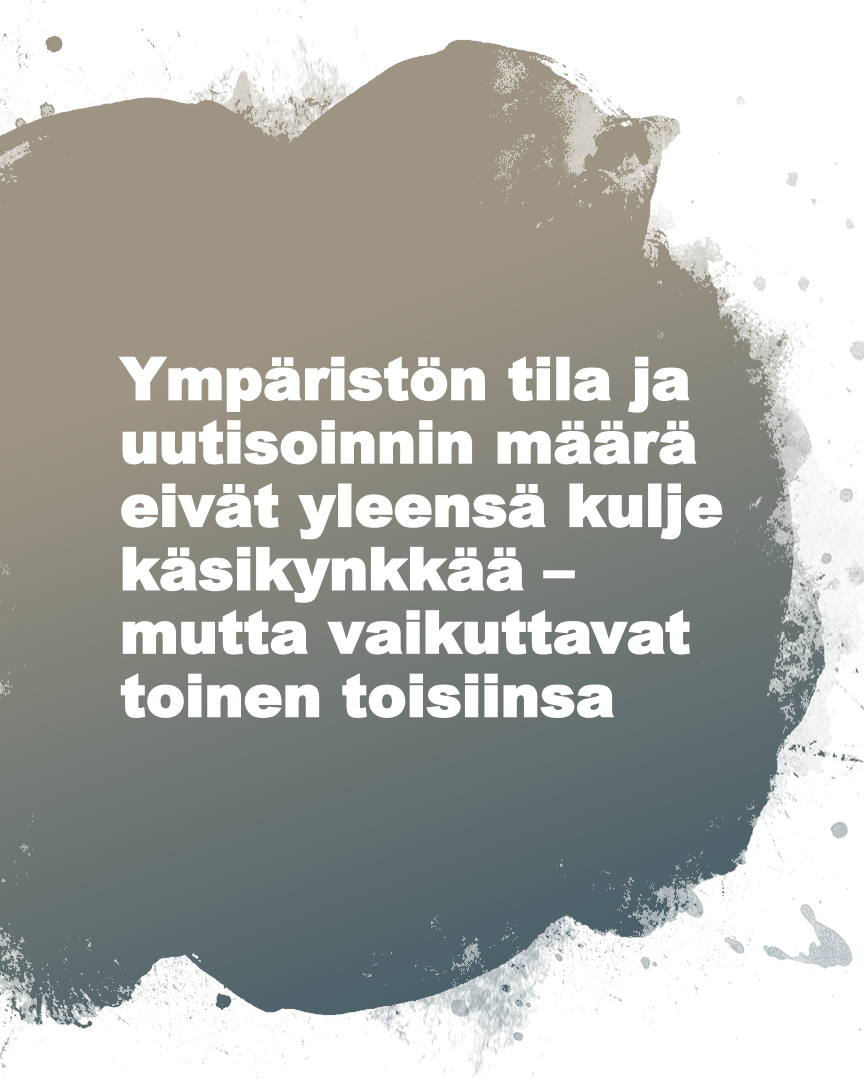
Heinäkuu oli mittaushistorian kuumin – meteorolo...
yle.fi

Google kuvahaku 4.8.2020, ensimmäiset osumat asiasanalla ”ilmastonmuutos”

Ilmastopuhe on lisääntynyt mutta uutisoinnin määrä vaihtelee rajusti

Ilmastoaiheiset jutut Helsingin Sanomissa (lähde: DECENT-hanke)

**Ympäristön tila ja
uutisoinnin määrä
eivät yleensä kulje
käsikynkkää –
mutta vaikuttavat
toinen toisiinsa**

- Uutisoinnin vähentyminen ei välttämättä tarkoita ympäristöongelmien parempaa hallintaa tai riskien vähentymistä
- Uutisoinnin lisääntyminen ei aina kieli heikentyvästä ympäristön tilasta
- Uutisoinnissa painottuvat ihmisten väliset kiistat ja nykyhetken ilmiöt
- Kaupallinen medialogiikka ohjaa myös ilmastouutisointia

Koronakevät 2020 käännekohta ilmastouutisoinnissa

- Ahdistava aihe väistyi vielä ahdistavamman tieltä
- Menetettiinkö mahdollisuus rakentavaan keskusteluun pitkän aikavälin reiluista ilmastoratkaisuista?
 - kuluttajien ilmastoteot
 - Rinteen/Marinin hallitusohjelma
 - EU Green Deal
 - YK Agenda 2030
- Palautuuko ilmastouutisointi takaisin ”normaaliin” koronakriisin jälkeen?

Korona-ajan lääkkeitä ilmastoahdistukseen

- Fyysinen pysähdys: Uutiset ilmanlaadun ja (urbaanin) ympäristön tilan parantumisesta
- Mentaalinen pysähdys: Vertaiskertomukset elämänarvojen uudelleenarvioinnista
- Poliitiikan voima: Yhteiskuntien kehitykseen ja vakiintuneisiin valtasuhteisiin voidaan vaikuttaa
- Tieteen merkitys: populismin kyvyttömyys ongelmien hoidossa tuli näkyvämmäksi

Maailmalla koronarajoitukset vähensivät ilmansaasteita – Suomessa pääkaupunkiseudulla liikennemäärä romahti, mutta ilmanlaatu silti paikoin jopa huono

Helsingissä katujen puhdistus on täydessä vauhdissa, mutta etätyötä tekevien autot saattavat aiheuttaa ongelmia.

Tiilikenne 20.3.2020 klo 13:47 | päivitetty 23.3.2020 klo 08:05

Sehän on sininen taivas! Korona parantanut ilmanlaatua saasteisissa kiinalaiskaupungeissa – suomalaisasiantuntijakin vaikutui!

Mutta

Haasteena median ja sosiaalisen
median kyky rakentavaan
keskusteluun muutosten
suuruusluokasta,
epävarmuuksista ja
yhteenkytkennöistä

Autot | Autouutiset

"Pitää suoraan Suomen taloutta pystyssä" – Autoliitto jyrähtää vuosituhannen bensaveronkorotuksesta

🕒 keskiviikko 29.07.2020 klo 16:08

Autoliiton mukaan bensaveronkorotus on kohtuuton.

Ulkomaat

Bensiinin hinnankorotus raivostutti kansalaiset Iranissa, ainakin kaksi ihmistä on kuollut

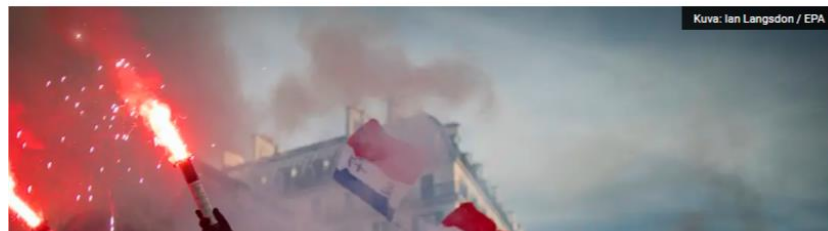
Polttoaineen hintaa korotettiin 50 prosenttia ensimmäiseltä 60 litralta.

Pariisissa leviää kyynelkaasu – poliisi on ottanut kiinni kymmeniä keltaliivien vuosipäivän mielenosoituksessa

Mielenosoituksia järjestetään yhä lauantaisin, vaikka niiden osallistujamäärät ovat romahtaneet alkukuukausista.

Keltaisten liivien liike 16.11.2019 klo 15.29 | päivitetty 16.11.2019 klo 18.28

Kuva: Ian Langsdon / EPA

Uutisoinnin tärkein tehtävä on kehittää tulevaisuuksien kuvittelutaitoa

- Korona antaa konkreettista esimakua siitä, miten yhteiskunta muuttuu:
 - Jokseenkin hallitusti ennakoivaa ilmastopolitiikkaa toteuttamalla
 - Jokseenkin hallitsemattomasti ilmastonmuutoksen seurauksena

Lisätietoa

- **Pihkala P. 2017. *Päin helvettiä? Ympäristöahdistus ja toivo*.** Kirjapaja.
- Lyytimäki J. 2020. Ilmastomuutos isosti otsikoissa – kirittääkö uutisointi kestävyysmurrokseen? *Yhteiskuntapolitiikka* 85(2): 191-196.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020040110035>
- **ORSI** – tutkimushanke tarkastelee monipuolisesti reilua siirtymää kestävään yhteiskuntaan www.ecowelfare.fi
- **DECENT**-tutkimushankkeessa tarkastellaan ilmastouutisointia eritoten energiakysymysten näkökulmasta

Kiitos

jari.lyytimaki@ymparisto.fi

Twitter @lyytimaki

DON'T PANIC